

RAN-1908060102040004
M.Com. I (Sem. II) Examination April - 2026
Financial & Management Account - 4
સૂચના : / Instructions

- (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the above details on your answer book.
- (2) જરૂરી ગણતરી જવાબના ભાગરૂપે ગણાશે.
- (3) દરેક પ્રશ્નના ગુણ પ્રશ્નની જમણી બાજુ દર્શાવેલ છે.

Seat No.:

Student's Signature

- પ્ર. 1 A. કાચો નફો શોધો. (2)**
સંચાલન ગુણોત્તર : 50%
વ્યવસ્થિત ખરીદી 40 %
સંચાલન ખર્ચ રૂ. 40,000
- B. ફર્નિચરની શરૂઆતની બાકી શોધો? (3)**
વર્ષની શરૂઆતમાં કેટલાક ફર્નિચર 20% નુકશાનમાં વેચાયા અને રૂ. 12,800 મળ્યા.
ઘસારોનો દર 10%
ફર્નિચરની છેવટની બાકી રૂ. 43,200
- C. ચાલુ ગુણોત્તર : 3.2:1 (3)**
પ્રવાહી ગુણોત્તર : 1.7: 1
કાર્યશીલ મૂડી રૂ. 2,75,000
ચાલુ જવાબદારીઓમાં કોઈ બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ નથી.
ચાલુ મિલકત, ચાલુ જવાબદારીઓ, પ્રવાહી મિલકત, અને છેવટસ્ટોકનો શોધો.
- D. નીચેનાને મૂડી ખર્ચ અને મહેસૂલ ખર્ચમાં વર્ગીકૃત કરો. (2)**
કેન્ટીન ખર્ચ, પુસ્તકોની ખરીદી, ઘસારો મિલકત પર અને રોકાણની ખરીદી.
- પ્ર. 2 સાંઈરામ ધર્માદા હોસ્પિટલના તા. 31-3-2025ના રોજ પૂરા થતા વર્ષના નીચે આપેલ આવક- (14)**
જાવક ખાતા અને વધારાની માહિતી પરથી ઊપજ-ખર્ચ ખાતું અને પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.
સાંઈરામ ધર્માદા હોસ્પિટલનું તા. 31-3-2025ના રોજનું આવક-જાવક ખાતું

આવક	રકમ	જાવક	રકમ
બાકી આગળ લાવ્યા	80,000	દવાઓ માટે ચુકવ્યા	2,40,000
લવાજમ	4,00,000	ડૉક્ટરોને માનદ વેતન	1,20,000
દાન	1,20,000	પગાર	2,00,000
રોકાણો પર 10% લેખે વ્યાજ	80,000	પરચૂરણ ખર્ચ	8,000
ચેરિટી શોની આવક	96,000	સાધન ની ખરીદી	1,60,000
		ચેરિટી શોનો ખર્ચ	16,000
		બાકી આગળ લઈ ગયા	32,000
	7,76,000		7,76,000

વધારાનીમાહિતી :

વિગત	1-4-2024	31-3-2025
લવાજમ બાકી	6,400	9,600
અગાઉથી મળેલ લવાજમ	12,000	4,000
દવાઓનો સ્ટોક	40,000	64,000
દવાઓ પૂરી પાડનારાઓને ચૂકવવાની બાકી	48,000	80,000
સાધન	1,60,000	2,40,000
મકાન	3,20,000	3,04,000

તા. 1-4-2024ના રોજ મૂકી ભંડોળ 13,46,400 નું હતું. વર્ષ દરમિયાન ₹ 2,72,000 ની દવાઓ ખરીદવામાં આવી હતી.

અથવા

પ્ર. 2

31-3-2025 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષના માહી મંડળના આવક-જાવક ખાતા અને અન્ય માહિતી (14) પરથી મંડળનું તા. 31-3-25 ના રોજ પૂરો થતા વર્ષનું ઊપજ ખાતે તથા તે દિવસનું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

માહી મંડળનું તા. 31-3-2025ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું આવક-જાવક ખાતું ઉધાર જમા

આવક	રકમ	જાવક	રકમ
બાકી આગળગાળ્યા			
રોકડ સિલક	24,000	પગાર	50,400
બેંક સિલક	12,000	સ્ટેશનરી-પ્રિન્ટિંગ	8,400
મળેલ લવાજમ	84,000	વીમો કરવેરા	4,800
હોલનું ભાડું	18,000	વર્તમાનપત્રોનું લવાજમ	7,200
		મરામત-ખર્ચ	6,000
મળેલ વ્યાજ	24,000	રોકાણની ખરીદી	33,600
પસ્તીનું વેચાણ	2,400	પુસ્તકોની ખરીદી	60,000
મળેલ દાન	60,000	બાકી આગળ લઈ ગયા રોકડ સિલક	22,800
જૂના ફર્નિચરનું વેચાણ (ચોપડી કિંમત 12000)	9,600	બેંક સિલક	40,800
	2,34,000		2,34,000

અન્ય માહિતી :

- (1) તા. 01-04-2024ના રોજ બાકીઓ : મકાન 3,60,000, ફર્નિચર 48,000, પુસ્તકો 1,20,000, રોકાણ 4,80,000, લવાજમ મળવાનું બાકી 12,000 અને કાયમી ફંડ 10,56,000.
- (2) લવાજમમાં 2025-26 ના વર્ષ માટે મળેલ લવાજમ 6,000નો સમાવેશ થાય છે.
- (3) 2024-25ના વર્ષ માટે લવાજમ મળવાનું બાકી 8,400
- (4) રોકાણો પર મળવાનું બાકી વ્યાજ 6,000
- (5) પગાર ચૂકવવાનો બાકી 7,200
- (6) તા. 31-3-25 ના રોજ સ્ટેશનરી સ્ટોક 1200 ની હતી.
- (7) મકાન, ફર્નિચર તથા પુસ્તકોની આખરની બાકી પર 10 % ઘસારાની જોગવાઈ કરવાની

વિગત	રકમ
ઈક્વિટી અને દેવાં :	
શેરહોલ્ડરોનાં ભંડોળો:	
ઈક્વિટી શેરમૂડી	12,00,000
અનામત અને વધારો	3,40,000
બિન ચાલુ દેવાં	
લાંબા ગાળાના ઉછીનાં નાણાં : 8% ના ડિબેનચર	5,00,000
ચાલુદેવાં :	
વેપારીદેવાં :	
લેણદારો	2,00,000
અન્ય ચાલુ દેવાં : બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ	6,00,000
કુલ	28,40,000
મિલકતો:	
બિન ચાલુ મિલકતો:	
કાયમી મિલકતો	15,00,000
ચાલુ મિલકતો :	
માલસામગ્રી: સ્ટોક	3,50,000
વેપારીલેણાં : દેવાદારો અને લેણીહૂંડી	5,00,000
રોકડ	4,90,000
કુલ	28,40,000

વધારાનીમાહિતી :

1. કાયો નફો વેચાણના 40% છે.
 2. ચોખ્ખો નફો (વ્યાજ અને કરવેરા પહેલાંનો) રૂ. 5,00,000
 3. કરવેરાનો દર 50 % છે.
 4. રોકડવેચાણ, કુલવેચાણના 20% છે.
 5. શરૂનો સ્ટોક રૂ. 2,50,000 છે.
 6. દેવાદાર પાસેથી ઉઘરાણી 90 દિવસે પરત મળે છે. (વર્ષના 360 દિવસ ધ્યાનમાં લેવા).
- નીચે આપેલા ગુણોત્તરો શોધો તેમજ આદર્શ ગુણોત્તર દરેક ગુણોત્તરની સામે કૌંસમાં આપેલ છે, તેને આધારે કંપનીની પરિસ્થિતિ પર ટીકાત્મક ચર્ચા કરો.

નીચેના ગુણોત્તરની ગણતરી કરો :

1. સ્ટોકગુણોત્તર (8 વખત)
2. માલિકી ગુણોત્તર (60%)
3. રોકાયેલી મૂડી પર વળતર (20%)
4. લેણદાર ગુણોત્તર (50 દિવસ)
5. ઈક્વિટી શેરમૂડી પરવળતરનો દર (10%)
6. ચોખ્ખા નફાનો ગુણોત્તર (12 %)
7. વ્યાજ આવરણ ગુણોત્તર (5 વખત)

અથવા

વિગત	ધોની	વિરાટ
ક્રયો નફો	3,84,000	4,48,000
વેચેલ માલની પડતર	8,96,000	8,32,000
ચોખ્ખો નફો (કરવેરા પહેલાંનો)	1,28,000	2,04,800
ઈક્વિટી શેરમૂડી	4,00,000	3,20,000
અનામતો	1,01,600	2,56,400
લેણદારો	1,20,000	1,60,000
બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ	56,000	1,20,000
જમીન અને મકાન	3,00,000	3,00,000
પ્લાન્ટ અને મશીનરી	3,40,000	3,20,000
છેવટનો સ્ટોક	1,21,000	2,40,800
રોકાણ (ટુંકાગાળાના)-	1,000	1,200
દેવાદારો	1,60,000	1,44,000
રોકડ	70,000	34,000
પ્રાથમિક ખર્ચા	1,600	4,400
10% ડિબેન્ચર	3,20,000	2,64,000

કરવેરાનો દર 50% ધોની લિમિટેડના વેચાણના 25% રોકડ વેચાણ છે, જ્યારે વિરાટ લિમિટેડનું 60% વેચાણ ઉધાર છે.

બંને કંપનીઓના નીચેના હિસાબી ગુણોત્તરની ગણતરી કરો અને સંક્ષિપ્તમાં દરેક પર તમારો અભિપ્રાય આપો.

- (1) ચાલુગુણોત્તર.
- (2) સંચાલન ગુણોત્તર
- (3) રોકાયેલી મૂડી પરવળતર.
- (4) દેવાદાર ગુણોત્તર (વર્ષના 360 દિવસ).
- (5) શેરહોલ્ડરોનાં ભંડોળો પરવળતરનો દર
- (6) પ્રવાહી ગુણોત્તર
- (7) વ્યાજ આવરણ ગુણોત્તર

1. મેક ઈન ઈન્ડિયા પ્રોજેક્ટ માટે સરકારની નીતિ સમજાવો.
2. ગુણોત્તર વિશ્લેષણની મર્યાદા સમજાવો.
3. રોકાયેલી મૂડી પરવળતરનો દરની ઉપયોગિતા સમજાવો.
4. રોજગારી મેળવેલ મૂડી પરવળતરના દરની વિભાવના સમજાવો.
5. આવકજનકનું ખાતું અને ઉપજ ખર્ચ ખાતો વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.

ENGLISH VERSION

- Q. 1** A. Find out Gross Profit (2)
 Operating Ratio: 50%
 Adjusted Purchase 40%
 Operating Expenses Rs 40,000
- B. Find out Opening Balance of Furniture? (3)
 In The Beginning of the Year Some Furniture sold At 20% loss and received Rs 12,800
 Rate of Deprecation 10%
 Closing Balance of Furniture Rs 43,200
- C. Current Ratio 3.2:1 (3)
 Liquid Ratio 1.7:1
 Net working capital Rs 2,75,000
 There is no bank over draft in Current Liabilities
 Find out Current assets, Current Liabilities, Liquid Assets and Closing Stock
- D. Classify following into Capital Expenditure and Revenue Expenditure Canteen Expenses, Purchase of Books, Depreciation on assets and Purchase of Investment. (2)

- Q. 2** From the given below Receipt-Payment Account for the year 31-3-2025 and additional information of Sai Ram Dharmada hospital, prepare as Income expenditure Account and Balance Sheet. (14)
 Receipt-Payment Account for the year ending 31-3-2025 of Sai Ram Dharmada Hospital

Receipt	Amount	Payment	Amount
To balance	80,000	By medicine payment	2,40,000
To subscription b/d	4,00,000	By Honorarium to Doctors	1,20,000
To donation	1,20,000	By salary	2,00,000
To interest on 10% investments	80,000	By sundry expense	8,000
To income of charity show	96,000	By equipment's purchase	1,60,000
		By expense of charity show	16,000
		By balance c/d	32,000
	7,76,000		7,76,000

Additional information

Particular	1-4-2024	31-3-2025
Subscription outstanding	6,400	9,600
Subscription received in advance	12,000	4,000
Stock of medicines	40,000	64,000
Outstanding to suppliers of medicines	48,000	80,000
Equipment's	1,60,000	2,40,000
Building	3,20,000	3,04,000

On 1-4-2024 Capital fund was of Rs 13,46,400. During the year medicine was purchased for Rs 2,72,000.

OR

- Q. 2** From the Receipt Payment Account for the year ending 31-3-2025 and from other information of MAHI Mandal, prepare an Income - Expenditure Account for the year ending 31-3-2025 and a Balance Sheet as on that day. **(14)**

Receipt Payment Account for the year ending 31-3-2025 of MAHI Mandal.

Dr		Cr	
Receipt	Rs	Payment	Rs
To balance b/d Cash balance	24,000	By Salary	50,400
Bank balance	12,000	By Stationery printing	8,400
To Subscription received	84,000	By Insurance -Taxes	4,800
To hall rent	18,000	By Subscription of news papers	7,200
To Interest received	24,000	By Repairing expense	6,000
To Sale of old news papers	2,400	By purchase of Investments	33,600
To Donation received	60,000	By purchase of books	60,000
To sale of old furniture (Book Value Rs 12,000)	9,600	By Balance	
		Cash balance	22,800
		Bank balance	40,800
	2,34,000		2,34,000

Other information:

- (1) Balances as on 01-04-2024: Building 3,60,000, Furniture 48,000, Books 1,20,000, Investments 4,80,000, Subscription outstanding 12,000 and Permanent fund 10,56,000.
- (2) Subscription received includes 6,000 for the year 2025-26.
- (3) Subscription outstanding 8,400 for the year 2024-25.
- (4) Interest outstanding on investment 6,000.
- (5) Salary outstanding 7,200.
- (6) On 31-3-2025, stationery stock was of Rs 1,200.
- (7) 10% provision of depreciation is to be made on the closing balance of building, furniture and Books.

- Q. 3** The balance sheet on 31-3-2025 of Devansh Company Ltd **(14)**

Particulars	Rs
Equity and Liabilities	
Share Holders fund	
Equity share capital	12,00,000
Reserve and surplus	3,40,000
Non CL	
Long term Borrowing 8% Debenture	5,00,000
CL	
Trade payable	
Creditors	2,00,000
Other CL: BOD	6,00,000
Total	28,40,000
Assets	
NON Current Assets	
Fixed assets	15,00,000
CA	
Inventories: stock	3,50,000

Trade Receivable: Debtors and Bills Receivables	5,00,000
Cash	4,90,000
Total	28,40,000

Addition information:

1. Gross profit is 40% on sales
2. Net Profit Rs 5,00,000 (Before Interest and Tax)
3. Taxation Rate 50%
4. Cash sales are 20% of the total sales
5. Opening Stock Rs 2,50,000
6. Debtors Ratio 90 days (considered 360 days)

Find the following ratios as well as an ideal ratio to critically discuss the company's situation based on the ratio given in brackets:

Find out:

1. Stock turn over ratio(8 times)
2. Ownership ratio (60%)
3. Rate of return on capital employed (20%)
4. Creditors ratio (50 days)
5. Rate of return on Equity share capital (10%)
6. Net profit ratio (12%)
7. Fixed assets turnover (5 times)

OR

Q. 3 The following information is taken from the financial accounts of two companies: **(14)**

Particulars	Dhoni	Virat
Gross profit	3,84,000	4,48,000
Cost of goods sold	8,96,000	8,32,000
Net profit (before tax)	1,28,000	2,04,800
Equity share capital	4,00,000	3,20,000
Reserves	1,01,600	2,56,400
Creditors	1,20,000	1,60,000
Bank overdraft	56,000	1,20,000
Land and Buildings	3,00,000	3,00,000
Plant and Machinery	3,40,000	3,20,000
Closing stock	1,21,000	2,40,800
Investment (short term)	1,000	1,200
Debtor	1,60,000	1,44,000
Cash	70,000	34,000
Preliminary Expenses	1,600	4,400
10% Debenture	3,20,000	2,64,000

Rate of tax is 50% 25% of sales of Dhoni Ltd. is cash sales, while 60% of sales of Virat Ltd is on credit.

Calculate the following accounting ratios of both the companies and give your Opinion on each in Brief.

- (1) Current ratio.
- (2) Operating ratio
- (3) Return on capital employed.
- (4) Debtors ratio (360 days of year).
- (5) Return on shareholders' funds.

- (6) Liquid account
- (7) Interest Coverage Ratio

Q. 4 Short notes (any three)

(12)

1. Government policy for make in India Project
 2. Limitation of Ratio Analysis
 3. Utility of rate of return on capital Employed
 4. Explain the concept of Rate of return on capital Employed
 5. Different Between Receipt Payment Account and Income – Expenditure A/C.
-